

De Stemming van 10 maart 2019

Alleen in de aanloop van de verkiezingen van 2002 (de opkomst van de LPF) bij peilingen naar politieke voorkeur waren bij zoveel partijen zulke lage percentages te zien van kiezers die aangeven nu dezelfde keuze te maken als bij de voorgaande Tweede Kamerverkiezingen. Toen deden alle drie regeringspartijen (PvdA, VVD en D66) het erg slecht. Nu zien we bij D66, CDA, PVV en 50PLUS de scores van de trouwe kiezer lager zijn dan 50%. Maar ook bij VVD en SP zien we geen hoge scores. Die twee partijen scoren rond de 60% trouwe kiezers.

Het grote verschil met 2002 is dat toen de grootste drie partijen 60% van de kiezers achter zich kregen. Nu is dat 40%. Haalde in 2002 de LPF 17%, nu staan PVV plus FVD op 23%. (Een score trouwens die de LPF in 2002 gehaald zou kunnen hebben als Pim Fortuyn niet vlak voor de verkiezingen was vermoord.)

Kiezers van PVV, VVD en CDA keren zich in toenemende mate tot Forum voor Democratie. Daarom staat deze partij nu op 19 zetels (+2) en is daarmee de tweede partij van Nederland. Weliswaar kan de PVV haar verlies nog beperken door de winst die deze partij haalde op de VVD, maar het lijkt erop dat deze partij nu steeds meer concurrentie krijgt van FVD.

Ook de SP heeft last van de opkomst van FVD.

Daarnaast is er nog een interessante trend, die ook verband houdt met het weglopen van kiezers bij "hun" partij. Bij de Gemeenteraadsverkiezingen zijn de lokale partijen gezamenlijk al de grootste. Bij de PS2015 scoorden de provinciale partijen al circa 2,5% en haalden ze ongeveer dat percentage van de zetels in de Staten. We zien nu niet alleen in de provincies dat regionale partijen groter lijken te worden, maar ook is er een verdere bundeling aan de gang van die partijen op landelijk niveau. (Code-Oranje, naast OSF)

Juist omdat vanuit de Provinciale Staten de Eerste Kamer wordt gekozen en de zetels voor de niet-landelijke partijen best wel eens samen 3% kunnen halen, hetgeen vertaald zou kunnen worden in 2 of 3 zetels in de Eerste Kamer, met ambities bij Code-Oranje t.a.v. de Tweede Kamer, wordt deze groep partijen, nu in ons overzicht opgenomen. Dit betreft al een tegenwaarde van 3 zetels, die niet naar de landelijke partijen gaan.

Per saldo zien we nu dat CDA en D66 meer dan gehalveerd zijn en de coalitie op 28 zetels verlies staat. Nog maar 10 dagen te gaan tot 20 maart!

Peiling Zetelverdeling

zetels	TK2017	3-3-2019	10-3-2019	Versch. t.o.v. vorige week	Versch met TK2017
VVD	33	23	23		-10
FVD	2	17	19	2	17
GroenLinks	14	18	18		4
PVV	20	17	15	-2	-5
PvdA	9	14	13	-1	4
SP	14	12	11	-1	-3
CDA	19	10	9	-1	-10
D66	19	9	9		-10
Partij voor de Dieren	5	8	8		3
DENK	3	7	7		4
ChristenUnie	5	7	7		2
50PLUS	4	5	5		1
SGP	3	3	3		
Overige partijen*			3	3	3
Totaal	150	150	150		
Coalitie	76	49	48	-1	-28

* regionale en lokale partijen die zich bundelen (Code Oranje en OSF)

Bij het bepalen van winnaars van een debat op televisie is het van belang mee in beschouwing te nemen het feit dat de kijkers met elkaar niet een afspiegeling vormen van het electoraat. Omdat kiezers van een partij eerder hun eigen voorman als winnaar aanwijzen, is die samenstelling van het kijkerspubliek vaak bepalend voor de totaaluitslag. Bij de analyse van het RTL-debat is het interessanter om te bekijken wat de kiezers van de verschillende partijen hun eigen voorman denken. En dan zijn de uitslagen veelbetekenend, zeker omdat het getoond wordt in relatie tot het huidige stemgedrag. Zowel wat de totaaluitslag betreft als de voorkeuren van de "eigen kiezers"

- zie volgende pagina

Dijkhoff scoort dan niet alleen het hoogst voor de eigen kiezers, hij haalt ook nogal wat stemmen bij kiezers van andere partijen. Baudet en Wilders doen het goed bij de eigen kiezers. Baudet scoort ook goed bij kiezers, die nu zeggen PVV te stemmen. Voor een partij die duidelijk op winst staat als GroenLinks zijn de scores voor Klaver lager dan je zou mogen verwachten. Ten slotte scoren Buma en Marijnissen matig tot slecht bij de eigen kiezers.

Wie was de winnaar van het debat van RTL4?

verticaal gepercenteerd	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLns	PvdA	PvdD	SP	FVD	PVV	50Plus
Dijkhoff	26%	83%	14%	3%	5%	10%	28%	15%	14%	10%	11%
Baudet	18%	2%	0%	0%	8%	2%	5%	5%	69%	21%	35%
Wilders	11%	0%	1%	0%	0%	1%	0%	9%	7%	59%	1%
Klaver	8%	0%	0%	7%	52%	2%	14%	5%	0%	1%	0%
Jetten	6%	7%	7%	48%	10%	8%	12%	2%	0%	0%	16%
Asscher	6%	0%	6%	0%	9%	56%	1%	4%	0%	0%	2%
Buma	4%	0%	38%	15%	0%	0%	0%	0%	2%	0%	7%
Marijnissen	2%	1%	0%	1%	2%	4%	8%	24%	1%	0%	4%
Geen winnaar	19%	7%	34%	26%	14%	17%	32%	36%	7%	9%	24%

Minister Hoekstra heeft goed gescoord met de aankoop van de aandelen van Air France/KLM. Hij staat nu (ruim) op de eerste plaats qua vertrouwen. Het is opmerkelijk dat de hoogst scorende VVD-minister maar op de 8e plaats staat. De vier CDA-ministers en de twee ChristenUnie-ministers staan erboven.

Rangorde vertrouwen ministers verticaal afgezet	Okt - 2017	Apr - 2018	Sep - 2018	Mrt - 2019
Wopke Hoekstra	5	4	7	1
Carola Schouten	1	1	1	2
Hugo de Jonge	9	3	4	3
Arie Slob	2	6	3	4
Sigrid Kaag	6	5	2	5
Ank Bijleveld	10	9	8	6
Ferdinand Grapperhaus	14	12	6	7
Cora van Nieuwenhuizen	11	10	5	8
Kasja Ollongren	3	15	12	9
Ingrid van Engelshoven	8	14	11	10
Wouter Koolmees	7	11	9	11
Mark Rutte	4	7	15	12
Bruno Bruins	12	13	10	13
Sander Dekker	16	16	14	14
Stef Blok		8	16	15
Eric Wiebes	15	2	13	16

Bij de fractievoorzitters staat Segers bovenaan, gevolgd door Marijnissen. Het is opmerkelijk dat desondanks de SP er niet goed voorstaat in de peiling en ook dat Marijnissen laag scoorde bij het RTL-debat. Dijkhoff staat nu op de derde plaats, nadat hij in januari teruggevallen was naar de zevende plaats. Opmerkelijk is ook dat Baudet en Wilders aan het stijgen zijn.

Rangorde vertrouwen fractievoorzitter verticaal afgezet	Okt - 2017	Apr - 2018	Sep - 2018	Jan - 2019	Mrt - 2019
Segers	2	2	3	2	1
Roemer/Marijnissen	5	4	2	1	2
Dijkhoff	1	1	1	7	3
Asscher	6	6	7	3	4
Buma	4	3	4	5	5
Klaver	7	5	6	6	6
Thieme	8	7	5	4	7
Baudet	10	11	11	9	8
Wilders	11	12	12	11	9
Van der Staaij	9	8	8	12	10
Krol	12	10	9	8	11
Pechtold/Jetten	3	9	10	10	12
Kuzu/Azarkan	13	13	13	13	13